

V padisahovej senci.

Spisal Karol May.

ČETRTO KNJIGA.

V balkanskih soteskah.

(Nadaljevanje.)

Pri teh besedah zajaši, prime vajeti prosjakovega konja in odjezdi. Nekaj časa se slišim glasno prosjakovo psovanje, toda potem zavlađa zopet tišina.

Nikakor ne morem verjeti, da je Zahan verjel kovačevim besedam, toda vsekakor sem se ga znebil in to je bila za me glavna stvar. Zajedno mi je šimil tudi prihranilo slovo, katero ni nikdar prijetno, razun, ako se poslovljamo od ljudi, do katerih nimamo sočutja.

Potem jezdim dalje v pravo, kojeja mi je pokazal šimin in tako pridem v Mađen natančno po preteku pol ure, kakor je preje zatrdil šimil.

Prilne se daniti in jaz premišljam. Sedaj mi ni potreba jezdit v Palase, da se tam informiram o sorodnikih ranjenega Mosklana. Sel, kterega je Mosklan poslal k svojim sorodnikom, se je moral vrniti in sicer v spremstvu dobrega kovača. Na ta način tudi v Ismilanu ne bodo ničesar svedeli o Dezelimovej smrti. Čemu nam torej mučim svojega konja, ko je moral dve noči dokaj prestati? Vseled tega sklenem jezdit v Topoklu in tam pričakovati Halefa in njegova tovariša.

V Mađenu so ljudje že spali. Vedel sem, da se Topoklu nahaja na severu in tako jezdim dalje. Pot me vodi ob nekem potoku, o katerem sem lahko domneval, da se blizu Topoklu izliva v reko Ardo. Vseled tega ne morem sgrešiti svojega cilja.

Kmalu potem pridem v neko vas, kjer najdem gostilno. Tu so bili ljudje že na nogah in vseled tega sklenem svojemu konju privoščiti nekoliko počitka. Gostilna se nahaja nekoliko v stran in krog nje je močvirje preko kterega vodi debelo hrastovo deblo, ki pa je bilo okroglo. Za brzo je globoka in široka jama, v kteri se valja nekoliko prešičev. Iz te jame se pride naravnost do vrat. Kaj se nahaja za vratmi, mi ni mogče videti, kajti pred menoj je visoka zidana stena, ktera najbrže obdaja dvorišče.

Pravzaprav bi moral biti človek prava verveica, ako bi hotel priti preko brvi, toda mojemu Riju se je tudi tukaj posrečilo premagati težavo boja. Ustavim se pred jama s prešiči. Ri skoči preko jame in potem skozi vrata. Tu me sprejmejo z veeglasnim krikom iznenadenja in strahu, kajti prebrnil sem nekoga moža, ki je najbrže hotel iti memo vrat.

Tako pridem na precej veliko dvorišče, ktero izgleda tako, kakor velikaansko skladišče gnoj. V kotu stoji ljudje, ki so kričali. Dva moža držita nekdo precej staro deklico. Bredovno so hoteli deklico privržati k lestvi, ki je tam postavljena. Nek velik mož, ki drži v rokah bič, pride samozavestno k meni. Po njegovih širokih prsih in dolgem obrazu, kakor tudi po zakrivljenem nosu sem prav lahko sklepal, da je rodom Armenec.

"Ali si slep?" me vpraša dokaj surovo. "Ali ne moreš paziti, ako jezdiš skozi vrata?"

"Odpravi gnoj pred hišo in zasuj jame, potem bode vsakdo lahko prišel k tebi, ne da bi mi bilo treba zlomiti svoj tilnik."

"Ti hočeš biti neuljuden?"

"Morda si ti uljuden?"

"Naj li te objamem in poljubim, ko si mojega hlapca skoraj ubil?"

"Ubil? Kaj ga ne vidiš, da stoji tam in si čisti gnoj, kteri se ga je pri padcu prijel. Pri tebi se pače tako lepo na mehko, da je kar veselje. Ali si ti gostilničar?"

"Da. In kedo si ti?"

"Tujec."

"To vidim. Imaš potne listine?"

"Da."

"Pokaži jih."

"Umij si preje roke, da mi jih ne pomažeš. Imaš kako pijačo?"

"Kislo mleko."

"Hvala. Nimaš kaj drugega?"

"Slivovec."

"In krmo za konja?"

"Sitrto koruzo."

"Daj mu toraj toliko koruze, kolikor si je požel. Meni pa daj želo slivovca."

"Nimam taš. Dobil bodeš lonec; pojdi v kuhinjo."

Mož je bil zelo kratkih besedi. Privelom konja h kolu in odidem v sobo, ktera ni bila nič drugega, kakor temna luknja, v kteri je bila primitivno stesana klop in ravno taka miza. Tu stoji tudi razna mala stojala dokaj čudnega stila in to se mi dozdeva nekoliko sumljivo. Komenu vendar uganem, da so to stoli.

Tu sedi neka ženska, ki neprestano meša v velike lesene posodi, ki je polna kislega mleka. Instrument, s kterim meša pa ni morda žlica, temveč polovica takozvanega zajca, kakoršnje rabimo pri nas za sezuvanje čevljev. Da se ne motim, mi dokazuje druga polovica zajca, ktera leži kraj ženske na tleh. Ženska je toraj rabila prvi predmet, ki jej je prišel v roke za mešanje mleka.

Ko jo pozdravim, me pogleda z velikimi in nekako neumnimi očmi, ne da bi odzdravila. Za menoj pride tudi njen mož, ki sname raz steno mali lonček in natoči vanj iz vrča neke vrste tekočino, ktero mi potem da za slivovca.

"Jeli to v resnici slivovca?" ga vprašam.

"Da."

"Tako. — Ali nimaš nič drugega?"

"Ne. To ti najbrže ne ugaja?"

"Ne. Žganje je zelo slabo."

"Potem pa pojdi k vragu, ako ti pri meni ne ugaja, kajti jaz ti itak nisem ukazal, da moraš baš k meni priti. Morda si kak paša, da toliko zahtevaš?"

"Ne. Koliko velja to žganje?"

"Dva pijastr."

Poskusim pijačo. Lonec je držal kakega pol litra pijače, toda v njem je bilo kvečjem požirek slivovca. Na robu lonca se je držala neke vrste amola, ki je obstala brezdomno iz blata, ktero je ostavilo par tisoč brk ravne tolikih pivev, kteri so pred menoj pili iz istega lonca.

Slivovca je bila najgorše žganje, kar sem ga še kdaj v svojem življenju okusil. In to velja dva pijastr! To je bila največja prevara v deželi kjer rastejo slive v izobilju! Toda za sedaj še nišesar ne omenim.

"Ti ugaja?" vpraša me mož.

"Da — in še kako!"

Mož me napačno razume in reče:

"Ako želiš še kaj pijače, potem reci ženi, da ti je da. Jaz nimam časa, ker moram iti na dvorišče, da kaznujem neko žensko."

Pri teh besedah odide in jaz pričnem natančneje opazovati sobo. Tu je nekoliko slabih slik, ki so prilepljene na steno. Te slike mi pa le svedočijo, da sem pri armenskem kristjanu. Toda ta kristjan je bil brezdomno one vrste, ktere je imenoval dobri šimin "plevel". Ti ljudje so oni, po kterih se v onih krajih sodi vse kristjane. Naj se li potem šimil, ako se povodi, kjer se govori o kristjanih, sliši zaničevalne arabske besede: "Haša nasran! — bog obvaruj, kristjan!"

Ženska še vedno meša. Njena spodnja ustna jej visi navzdol in po njej kaplja slina v mleko. Vseled tega se okrenem v stran in gledam skozi odprtino, kterej pravijo tukaj okno. Zunaj je prišlo greti solnce, dožim je bilo v sobi še temno in dimno.

Vseled tega ustanem, da odidem na prosto in za sveži zrak, v kolikor je bilo mogče sveži zrak na dvorišču sploh dobiti. Ta itak ne morem dolgo ostati, ker to sem za trdno sklenil.

Jedva da stopim med vrata, ko se zaalži na dvorišču tenak in glasen krik. Takoj skotim na dvorišče. Sedaj se začuje drugi ravno tako grozen krik in vseled tega pohitim preko dvorišča v oni kot, kjer so v resnici privežani na lestev ženske, koje sem preje omenil.

Oblečena je le v krilo. Privežana je na lestev tako, da so njena razgaljena pleča okrenjena proti biču, kterega je nek lopov v trtje zavil, htel, da jo udari. Predno pa zamore udariti, ga primem za pest in mu odvzamem bič.

Na pleh ženske je videti dva velika krvava udarca, vseled kterih mora koža kmalo počiti. Poleg lopovov stoji gostilničar, kakor kak postavodajalec, ki je vesel vseled pkrščine, koje mu ostali izkazujejo. On stopi k meni, hoče zgrabiti za bič in kriči:

"Kaj počenjaš? Sem daj bič! To je moja, ne pa tvoja last!"

Bil sem nepopisno jezen vseled sramote, kajti še nikdar nisem videl da se ženske tako kaznujejo. Naj je že storila kar jej bilo drago, toda v mojej navzočnosti je ne bode pretepali. Čutim, da sem v licu zarudel in vseled tega vprašam gostilničarja:

"Kaj je storila ta ženska?"

"To te prav nič ne briga!" odvrne ježno.

"Tako ne bodeš govoril! Jeli tvoja hči?"

(Dolge prihodajš.)

Cenik knjig,

ktere se debe v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY,

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

DUŠNA PAŠA (pisal škof Fr. Ba-

raga,) platno, ručica obreza 70¢,

broširana 60¢.

JEZUS IN MARIJA, vezano viono-

kost \$1.50, fino vezano v usnje

\$1.20, vezano v platno 40¢.

KIJUČ NEBEŠKIH VRAT, vezano

v slonokost \$1.50.

MALI DUHOVNI ZAKLAD, lagrin,

zlata obreza 90¢.

NEBEŠKE ISKRICE, vezano v plat-

no 50¢.

OTROŠKA POBOŽNOST, 25¢.

POBOŽNI KRISTJAN, fine vezano

\$1.20.

RAJSKI GLASOVI, 40¢.

SKRBI ZA DUŠO, zlata obreza

vezana \$1.25.

SRCE JEZUSOVO, vez. 60¢.

SV. ROŽNI VENEC, vez. \$1.00.

SV. URA. zlata obreza, fine vezano

\$1.20.

VRTEC NEBEŠKI. platno 70¢, al-

onkost imit. \$1.50.

UONI KNJIG

ABECEDNIK NEMŠKI, 85¢.

AHNOV NEMŠKO — ANGLEŠKI

TOLMAČ, 50¢.

ANGLEŠČINA BREZ UČITELJA,

40¢.

BLEIWEIS KUCHARICA, fine ve-

zana \$1.80.

ČETRTO BERILO, 40¢.

Dimnik: BESEDNJA SLOVEN-

ŠKEGA IN NEMŠKEGA JE-

ZIKA 90¢.

EVANGELIJ, vezan 50¢.

GRUNDRISSE DER SLOVENI-

SCHEN SPRACHE, vezan \$1.25.

HRVATSKO — ANGLEŠKI RAZ-

GOVORI, veliki 40¢, mali 30¢.

HITRI RAČUNAR, 40¢.

KATEKIZEM, mali 15¢, veliki 40¢.

NAVODILO KAKO SE POSTANE

DRŽAVLJAN ZJEDIN. DRŽAV.

5¢.

NAVODILO ZA SPISOVANJE

RAZNIH PISEM, vezano \$1.00.

PODUK SLOVENCEM ki o koebojo

naselili v Ameriki, 30¢.

RVA NEMŠKA VADNICA, 85¢.

ROČNI SLOVENSKO — NEMŠKI

SLOVAR 40¢.

ROČNI ANGLEŠKO — SLOVENSKI

SLOVAR, 30¢.

SLOVAR SLOVENSKO — NEM-

ŠKI Janežič-Bartel, fine vezan

\$3.00.

SLOVAR NEMŠKO — SLOVEN-

SKI Janežič-Bartel nova izdaja,

fine vezan \$3.00.

SLOVENSKO-ANGLEŠKI SLOVAR

30¢.

SLOVARČEK PRIUČITI SE NEM-

ŠČINE BREZ UČITELJA, 40¢.

SPRETNA KUCHARICA, broširana

no 80¢.

VOŠČILNI LISTI, 20¢.

ZGODBE SV. PISMA STARE IN

NOVE ZAVERE, 50¢.

ZBIRKA LJUBAVNIH PISEM, 30¢.

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE

KNJIGE

ANDREJ HOFER, 30¢.

AVSTRILSKI JUNAKI, vez. 30¢,

nov. 70¢.

AVSTRILSKA EKSPEDICIJA, 30¢.

BARON TRENN, 30¢.

BEUGRAJSKI BISEK, 15¢.

BENEŠKA VEDEŠEVALKA, 30¢.

BOŽIČNI DAROVI, 15¢.

BUEK V STRAHU, 30¢.

BURSKA VOJSKA, 30¢.

BOJTEK V DREVO VPRISNEN VI-

TEZ, 10¢.

CAR IN TESAR, 30¢.

ČRNI BRATJE, 30¢.

NA VALOVH JUŽNEGA MORA,

15¢.

NEDOLŽNOST PRERAJANA IN

POVELIČANA, 30¢.

NEZGODA NA PALAVANU, 30¢.

NIKOLAJ ZRINJSKI, 30¢.

OB TIHIV VEČERIH, fine vezano,

\$2.00.

OB ZORI, 70¢.

ODKRITJE AMERIKE, 40¢.

PAVLIHA, 30¢.

PARIŠKI ZLATAR, 35¢.

PESMARICA "GLASBENE MATI-

CE" fine vezano \$1.50.

POTOVANJE V LILIPUT, 30¢.

POSLEDNJI MOHIKANEC, 30¢.

PRAVLJICE (Majar), 30¢.

PRED NEVIHTO, 30¢.

PREGOVORI, PRILIKE, SREKI,

30¢.

PRI SEVERNIH SLOVANIH, 30¢.

PRINC EVGEN, 30¢.

PRIPRAVE, 30¢.

PRST BOŽJI, 15¢.

POD TURSKIM JARMOM, 30¢.

REPOŠTEV, 30¢.

RIBIČEV SIN, 10¢.

RINALDO RINALDINI, 30¢.

ROBINSON, broširan, 30¢.

RODBINSKA SREČA, 40¢.

RODBINA POLANEŠKIE, 30¢.

\$2.50.

ROKOVNAČI, narodna igra 40¢.

ROARSKO ŽIVLJENJE, 30¢.

RUSKA JAPONSKA VOJSKA, 5

svezkov 75¢.

SANJSKE BUKVE, veliki, 30¢.

SENILLA, 15¢.

SITA, mala Hindostanka, 30¢.

SKOZI ŠIRNO INDIJO, 30¢.

SLOVENSKI ŠALJIVEC, 30¢.

SPISJE, 15¢.

SPOMINSKI LISTI IZ AVSTRIJE,

SEK ZGODOVINE, 30¢.

STANLEY V AFRIKI, 30¢.

STEZOSLEDEC, 20¢.

STO PRIPOVEDEK, 20¢.

STOLETNA PRATIKA, 70¢.

STRELEC, 20¢.

STRIC TOMOVA KOČA, 30¢.

SV. GENOVEFA, 20¢.

SV. MOTBURGA, 30¢.

SREČOLOVEC, 20¢.

SVETA NOČ, 15¢.

ŠALJIVI JAKA, 30¢.

Šaljivi SLOVENEK, 75¢.

S PRESTOLA NA MORIŠČE, 30¢.

ŠTIRI POVESTI, 30¢.

TEGETHOF, slavni admiral, 30¢.

TIMOTEJ IN FILEMON, 30¢.

TIUNG LING, 30¢.

TISOČ IN ENA NOČ, 51 svezkov

\$0.50.

TRI POVESTI GEOF. TOJSTOJA

40¢.

TRJE MUŠKETIRJI, svetovna

knjižica broširana \$2.00, fine ve-

zana \$0.00.

V DELU JE REŠITEV, 30¢.

VENČEK PRIPOVESTI, 30¢.

V GORSKEM ZAKOTJU, 30¢.

VOHUN, 30¢.

VRTOMIROV PRSTAN, 30¢.

V ZARJI MLADOSTI, 30¢.

WINNETOU, dobi gentleman, tri

svezki, \$1.00.

ZBIRKA DOMAČIH ZDRAVL, 30¢.

ZLATA VAS, 30¢.

ZLATOROG, \$1.25.

ZMAJ IZ BOSNE, 30¢.

Z OGNJEM IN MEČEM, \$2.50.

ZENINOVA SKRIVNOST, 30¢.

ZALOST IN VESELJE, 40¢.

OPOMBA. Naročilec je priložiti

denarno vrednost, bodal v gotovini

poštni nakaznici ali poštini smam-

kah. Poština je pri vseh teh omah

še višja.